

Accidental Renaissance

Taiteen vandalismia

LAB-ammattikorkeakoulu
Kuvataiteilija (AMK)
Noora Lindeman

Tiivistelmä

Tekijä(t) Noora Lindeman	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2024
	Sivumäärä 27	
Työn nimi Accidental Renaissance Taiteen vandalismia		
Tutkinto ja koulutusala Kuvataide (AMK)		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja)		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyö keskittyi Accidental Renaissance –internetmeemiin ja sitä kautta käsitteli taiteen ja internetmeemien suhdetta. Opinnäytetyössä rikottiin muotokuvamaalauksen perinnettä kuvata vaikutusvaltaiset miehet edustavalla tavalla. Edustavan kuvan sijaan opinnäytetyönä toteutettu teos perustui Kimimasa Mayaman ottamaan, journalistiseen valokuvaan poliitikoista. Maalaustaiteen historiaa omaksuttiin ja käytettiin hyväksi opinnäytetyön omia tarkoituksia edistäen, ikään kuin vandalisoiden tuttua ja arvostettua kuvastoa humoristiseen sävyyn.</p> <p>Taiteellisessa produktiossa valmistettiin yksi öljyvärimaalaus sekä sen nimikyltti Accidental Renaissance –internetmeemiin pohjautuen ja Kimimasa Mayaman valokuvaa hyödyntäen. Maalauksen toteutuksessa käytettiin aiheeseen luonnollisesti liitettäviä maalaustaidehistoriallisia tekniikoita ja tyyliä. Teoksen toteutuksessa internetmeemikulttuurin nopea tempo hidastui ja ikuistui vanhoilla maalauksen tekniikoilla ja tuli osaksi taidemuseossa esillä olevan taiteen jatkumoa.</p>		
Asiasanat Internetmeemi, valokuva, maalaustaide, öljyvärimaalaus		

Abstract

Author(s) Noora Lindeman	Type of Publication Thesis, UAS Number of Pages 27	Published 2024
Title of Publication Accidental Renaissance Art vandalism		
Degree, Field of Study Bachelor of Culture and Arts, Fine Arts (UAS)		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party)		
Abstract <p>The focus of the thesis was an internet meme called Accidental Renaissance, and through this, the thesis addressed the relation between art and internet memes. The thesis work broke from the tradition of portrait painting depicting powerful men in a presentable manner. Instead, the work produced was based on a journalistic picture of politicians by Kimimasa Mayama. The history of painting was appropriated in the thesis work and used for one's own intents, in a way vandalizing the familiar and appreciated body of work in a humorous manner.</p> <p>One oil painting based on the Accidental Renaissance -internet meme and its nameplate were produced in the artistic section of the thesis. Historical painting techniques and styles, which are naturally related to the subject matter, were used in the production of the thesis work. Through the production of the artwork, the fast-paced culture of internet memes was slowed down and immortalized with the old painting techniques, and consequently became a part of the continuum of art exhibited in the art museum.</p>		
Keywords Internet meme, photograph, painting, oil painting		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Accidental Renaissance -internetmeemistä	2
2.1	Synty	2
2.2	Kasvu	2
2.3	Nykypäivän näkökulmia.....	3
2.4	Kritiikkiä.....	3
3	Taide ja internetmeemit	5
3.1	Internetmeemistä lyhyesti.....	5
3.2	Taidemeemit	5
4	Taiteellinen produktio.....	8
4.1	Toteutuksen lähtökohdat	8
4.1.1	Maalaustaiteen historian vandalisointi omassa taiteessani	9
4.1.2	Maalaustaiteen historian vandalisointi nykyaikaisessa	10
4.2	Toteutuksen ensimmäiset vaiheet	10
4.2.1	Yhteiskuntaluokan luoman perinteen rikkominen	17
4.2.2	Sukupuolen luoman vaikutelman rikkominen	18
4.3	Viimeistely ja ripustus	19
5	Yhteenveto	23
	Lähteet	24

1 Johdanto

Renessanssi oli taiteeseen, kulttuuriin ja aatteisiin vahvasti vaikuttanut ajanjakso ja siirtymä keskiajalta uuteen aikaan. Renessanssi ja 2010-luku kohtaavat internetilmiössä, joka on globaalisti kenen tahansa internetin käyttäjän saatavilla. Kyseessä on Accidental Renaissance -niminen internetmeemi. Accidental Renaissance -internetmeemin syntyperäksi nimetty kuva julkaistiin vuonna 2014, ja internetmeemin kuvasto on yhä laajeneva. Nimityksellä ”Accidental Renaissance” tarkoitetaan harkitsemattomasti otettuja valokuvia, jotka muistuttavat renessanssin maalauksia (Sebode 2021).

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on käsitellä Accidental Renaissance -internetmeemiä taiteellisin keinoin, ja toteuttaa teos sen pohjalta. Erityisesti tämän opinnäytetyön keskiössä ovat maalaustaiteen historian hyödyntäminen ja käsittely nykytaiteessa sekä internetmeemien suhde taiteeseen. Aiheeseen liittyy vahvasti maalaustaiteen historian vandalisointi ja rekontekstualisointi omien tarkoitusperien välittäjänä. Tärkeänä kysymyksenä nousee esiin se, mihin internetmeemit kuuluvat taiteen moninaisella kentällä.

Maalauksen tekeminen Accidental Renaissance -internetmeemin pohjalta tuo sen valokuvauksesta maalauksen kontekstiin, johon ”Accidental Renaissance” nimellään viittaa. Öljy-maalaus ikuistaa kuvan eri tavalla ja luo uusia syvyyksiä materiaalinsa ja valmistustapansa kautta. Accidental Renaissance -internetmeemissä osa maalaustaiteen historiaa, nykyaikaista valokuvaamisen kulttuuria ja internetkulttuuria ovat oleellisessa roolissa. Usea eri aikakausi, siltä osaltaan kuin se on ilmiöön kytköksissä, on tarkastelun kohteena tässä opinnäytetyössä.

2 Accidental Renaissance -internetmeemistä

2.1 Synty

”Accidental Renaissance” on 2.8.2014 Facebookiin tehdyn julkaisun seurauksena syntynyt internetmeemi. Kuva, josta internetmeemi sai alkunsa, oli journalistinen valokuva tappe-
lusta Ukrainan parlamentista. Väkivaltainen yhteenotto on ikuistettu kuvaan tavalla, jota ku-
van Facebookiin julkaisija Manzil Lajura vertasi renessanssin taiteeseen (Lajura 2014).

Kuvan rinnalla julkaisussa oli kaksi manipuloitua versiota kuvasta. Toiseen käsitellyistä ku-
vista oli lisätty Fibonaccin spiraali ja toiseen koristeelliset kehykset. Fibonaccin spiraali, tai
kultainen leikkaus, oli lisätty osoittamaan kuvan sommittelun miellyttävää olemusta (Bea-
mount-Thomas 2014). Kullatut ja koristeelliset kehykset viittaavat useampaan eri aikakau-
teen. Maalauksesta erilliset, kullatut kehykset tulivat ensimmäisenä renessanssin aikakau-
delta ja pysyivät barokin ylitse aina rokokoon aikakaudelle saakka. (Ferrucci 2020.)

Kolme päivää Lajuran Facebook -julkaisun jälkeen taiteilija ja kirjailija James Harvey uudel-
leenjulkaisi kuvan Twitter -mikroblogipalvelussa. Harvey julkaisi kuvan tekstillä, jossa hän
kertoi tilannekuvan olevan yhtä hyvä kompositioltaan, kuin paras renessanssin taide.

2.2 Kasvu

Accidental Renaissance -internetmeemin nimeämistä ei voida jäljittää yhden tahon keksin-
nöksi (Di Iorio 2023). Accidental Renaissance -internetmeemistä julkaistiin useita artikke-
leita vuonna 2014, mikä vakiinnutti jo ilmaantunutta nimitystä. Esimerkiksi The Guardian -
lehdessä viitataan Harveyn Twitter -julkaisuun päivää julkaisua myöhemmin, Accidental Re-
naissance -nimitystä käyttävällä artikkelilla (Beamount-Thomas 2014).

Twitter -mikroblogipalvelussa käyttäjät alkoivat julkaista kuvia ilmiöön viitaten. James Har-
veyn Twitter -julkaisu oli saanut kahdessa päivässä 14 776 uudelleenjulkaisua (Harvey
2014). Ilmiö kasvoi nopeasti saaden uutta kuvamateriaalia. Esimerkiksi käyttäjä Dan Sully
vertasi Twitter -julkaisussaan jalkapallo-ottelusta otettua kuvaa renessanssimaalaukseen.
(Sully 2014).

Alexis Smith perusti Reddit -sivustolle Accidental Renaissance -nimisen alireddit-osion
(Ables 2021). Alireddit-osiolla, joka luotiin viisi päivää Manzil Lajuran Facebook -julkaisun
jälkeen, oli 3 496 sitoutunutta käyttäjää noin vuoden 2015 puolivälissä (Reddit 2015). Vuo-
den 2023 alussa sitoutunut käyttäjämäärä alireddit-osiolla oli kasvanut 900 000:een (Reddit
2023a).

2.3 Nykypäivän näkökulmia

Aiheesta "Accidental Renaissance" on julkaistu artikkeleita vuosia sen synnyn jälkeen. Lähes yhdeksän vuotta internetilmiön synnystä, Emma Rose Di Iorion artikkeli So, what is 'Accidental Renaissance'? julkaistiin Liminul -aikakauslehdessä. Di Iorio vertailee Accidental Renaissance -internetmeemiä edustavia kuvia ja renessanssin aikaisia maalauksia keskenään. Hän osoittaa kuvien ja maalausten välisiä yhteyksiä raamatullisten teemojen, ilmeiden ja liikkeiden perusteella.

Di Iorion mukaan renessanssin maalauksia ja Accidental Renaissance -kuvia yhdistää humanismin teema. Di Iorion mukaan naiivi näkökulma sosiaaliseen mediaan sen alkua ajoilta on sidoksissa humanistiseen ajatukseen ihmisyyden ymmärtämisestä jaettujen hetkien kautta. (Di Iorio 2023.) Humanismi alkoi 1300-luvulla Italiassa ja levisi 1400-luvulla muualle Eurooppaan. Yhteiskunnallinen eliitti perehtyi esimerkiksi antiikin taiteeseen ja filosofiaan, mistä humanismi syntyi. (Jyväskylän yliopiston Koppa a.)

2.4 Kritiikkiä

Ables (2021) kertoo Accidental Renaissance -nimityksen muuttuneen puhekielessä yksinkertaistetuksi ilmaukseksi tarkoittamaan digitaalisia kuvia, jotka aiheuttavat katsojalle saman tunteen kuin hyvin sommiteltu maalaus. Accidental Renaissance -nimityksen osa "Renaissance" on Christopher Nygrenin, renessanssin ja barokin taiteen professorin, mukaan virheellinen tulkinta ilmiöstä. Nygren kertoo useiden Accidental Renaissance -kuvien voimakkaan kontrastin, voimakkaiden värien ja diagonaalisen sommittelun osoittavan niiden kuuluvan enemmän barokin aikakauteen. Barokin taiteessa ihmisten voimakkaat tunteet olivat pääosassa. Barokin maalauksissa dramaattisuus ja vastakohtaisuus ovat keskeisessä asemassa, esimerkiksi valon ja varjon kontrasti barokin maalaustaiteessa on tehostettua (Jyväskylän yliopiston Koppa b).

Taidehistorioitsija ja -kriitikko Rachel Wetzlerin mukaan valokuvaa ei voi verrata barokin aikaiseen maalaustaiteeseen. Useissa valokuvissa voi nähdä harkitsevaa otetta ja tarkoituksenmukaista sommittelua. (Green 2018.) Valokuvaus on oma taiteen osa-alueensa. Vaikka valokuvauksen ja maalauksen välit voivat joskus hämärtyä, toimivat ne eri osa-alueilla. Valokuvalla on eri syntyperä, sen toimintaperiaate on erilainen ja se eroaa maalauksesta esineenä (Green 2018).

Wetzlerin mukaan hyvä valokuva tulisi olla itsestään arvokas. Nykyinen matkapuhelimella valokuvaamisen tottumus, ja matkapuhelimella otettujen valokuvien näkeminen on muuttanut ihmisten suhdetta valokuvaukseen. Wetzler pohtii, onko syy valokuvan vertaamisessa

renessanssin aikaisiin maalauksiin ammattimaisen valokuvaamisen arvostuksen vähentämisessä. (Green 2018.)

3 Taide ja internetmeemit

3.1 Internetmeemistä lyhyesti

Richard Dawkins toi termin "meemi" julkisuuteen kirjassaan *The Selfish Gene*. Dawkins määritteli meemin siten, että siihen lukeutuivat esimerkiksi sävelet, ideat ja hokemat, jotka levittyivät ihmismielestä toiseen monistumalla (Dawkins 2016). Dawkinsin määritelmä meemistä, joskin osakseen kritiikkiä ansainnut, on edelleen monen tutkijan meemi -tutkimusten pohjana (Niininen 2023).

Internetmeemillä katsotaan tarkoittavan eri asiaa, kuin Dawkinsin määrittelemällä meemillä. Yleisesti hyväksytyn määritelmän mukaan internetmeemi on verkossa leviävää aineistoa, esimerkiksi kuva- tai videomateriaalia, tai jokin sanonta (Wessman 2017). Internetmeemeissä voidaan käyttää tekstiä, kuva- ja audiovisuaalista materiaalia. Lopputulos on jaettu kokemus. (Piata 2020.)

Internetmeemit ovat pääosin harmittomia, mutta niiden taustalla voivat vaikuttaa erilaiset poliittiset lähtökohdat, joiden tunnistaminen vaatii kriittistä medialukutaitoa. Internetmeemejä voi tehdä politiikasta tai poliitikoista, ja niillä voi ajaa poliittisia ideologioita. (Poutanen & Särmä 2021.) Internetmeemien vaikutusta voi olla vaikeaa havaita huumorin takaa. Internetmeemit yksinkertaistavat monimutkaisia asioita, jolloin niiden pohjalta voidaan tehdä nopeita johtopäätöksiä ja yleistyksiä. Internetmeemit ja huumori ovat tehokkaimmat vaikuttamisen keinot sosiaalisessa mediassa. (Hirvonen 2019.) Internetmeemien huumoria voidaan käyttää vaikuttavana tekijänä yhteiskunnallisessa kritisoinnissa (Piata 2020).

Internetmeemien olennainen osa on niiden muuntelu. Mitä enemmän internetmeemiä muunnellaan, sen suositumpi se on. Kaikenlaista muuntelua käyttäjäkunta ei pidä suvaittavana, vaan internetmeemeihin liittyy sääntöjä, joiden rajoissa niitä voi muunnella. (Wessman 2017.) Internetmeemit ovat vapaasti saatavilla kenelle tahansa, jolla on käyttäjä sosiaalisessa mediassa, siten voidaan sanoa internetmeemien olevan globaali ilmiö. (Piata 2020.) Internetmeemit ovat nopeasti ja helposti tuotettavissa, mikä tekee niistä osallistavia. Internetmeemit voivat luoda yhteenkuuluvuutta muiden samanmielisten kanssa.

3.2 Taidemeemit

Taide ja internetmeemit ovat yhdistyneet esimerkiksi Ines Lukkanen Facebook -alustalle perustaman Taidevandalismi -ryhmän välittämänä. Lukkanen on julkaissut Facebookissa Taidevandalismi -ryhmään kuvia, joissa hän on muokannut taideteosten päälle tekstiä. Taidevandalismin internetmeemit eivät keskity historialliseen taiteeseen itseensä, vaan johonkin aiheen ohittavaan asiaan, käyttäen taideteosta alustana. Yleensä hänen aiheensa ovat

olleet ajankohtaisia. (Nieminen 2018.) Maalaustaiteen historian hyödyntäminen jonkin ajankohtaisen asian välittäjänä on keskeinen osa taidevandalismia.

Taidemeemejä on julkaistu myös muunkielisinä. Classical Art Memes -ryhmä Facebookissa julkaisee taidevandalismiin lukeutuvia englanninkielisiä internetmeemejä. Classical Art Memes -ryhmä on perustettu vuonna 2014 ja on saanut osakseen huomattavaa suosiota siitä saakka. Klassisen taiteen meemit ovat intertekstuaalisia: niiden visuaalinen pohja tulee taiteesta, joka tyyliltään on antiikin ajoista renessanssiin ulottuvalta ajanjaksolta peräisin. (Piata 2020.)

Taiteen vandalisoiminen internetmeemien kautta kantaa voimakasta merkittävyyttä. Jo pelkästään sana ”vandalismi” kuvaa tuhoa ja hävitystä (Vincelot 2019, 6). Ateneumin museonjohtaja Susanna Petterssonin mukaan taide ei kuitenkaan kärsi, vaikka se tuodaan historiasta nykyhetkeen taidevandalismin muodossa. Pettersson sanoo hyvän taideteoksen kestävän eri tulkintoja. (Pietilä 2017.) Toimittaja ja taidemeemikirjan julkaisija Virpi salmi sanoo huumorin ohella taidemeemien voivan opettaa taidehistoriaa (Nieminen 2018). Taidemeemeillä on välineellistä arvoa taiteen opetuksessa ja huumorin alustana.

Taidemeemit ovat internetin lisäksi päässeet galleriatiloihin. It Girls -kollektiivin meemitaidenäyttely on ollut esillä Galleria ALBERT IX:ssä ja Tampereen Työväen museon Werssaassa. Kollektiivin kolme meemitaiteilijaa ovat Instagram -palvelussa käyttäjiä, jotka julkaisivat internetmeemejä. Näyttelyssä It Girls -kollektiivilla on Instagram -palveluun julkaistuja internetmeemejä sekä erikseen näyttelyä varten tehtyjä teoksia. Romy Räihälän taidemeemiteos ”Kullervo kusipaikalla metsäreiveissä” ottaa Kullervon kirous -teoksen ja tekee siitä modernin muunnelman. (Ketonen 2023.) Räihälän teos ottaa taidehistoriallista kuvastoa ja luo sille uuden merkityksen, mikä tekee siitä omalla tavallaan taiteen vandalismia. Teoksessa yhdistyvät maalaustaiteen historia ja nykyaikainen kuvasto sekä konteksti luoden oman kokonaisuutensa. (Kuva 1.)

Kuva 1. Kullervo kusipaikalla metsäreiveissä (Rähälä, Ketosen 2023, mukaan)

Internetmeemit voivat olla taidetta, ja niistä voi saada inspiraatiota taiteeseen. Internetmeemien ripustaminen galleriaan ei ole ainoa meemitaiteen muoto, vaan esimerkiksi Alma Tuuva kokee tekevänsä taidetta internetmeemejä julkaisevalla Instagram -tilillään. (Ketosen 2023.) Darren Wershler kategorisoisi internetmeemit arkipäiväiseksi käsitetaiteeksi. Internetmeemit rikkovat korkea- ja kansakulttuurin välistä kuilua, sekä rikkovat autenttisuuden ja alkuperäisyyden ideoita. Nykyaajan internetmeemikulttuuri sisäistää esimerkiksi pop-taiteen, performanssitaitteen ja käsitetaiteen piirteitä. Internetmeemit vastustavat nykyaajan normeja ja tarjoavat mahdollisuuden osallistua. (Bucknell 2017.)

4 Taiteellinen produktio

4.1 Toteutuksen lähtökohdat

Opinnäytetyöni taiteellisena osuutena tein yhden 130 cm leveän ja 100 cm korkean öljy-maalauksen. Valitsin teoksen pohjalle yhden valokuvan Accidental Renaissance –alireddit-osiolta Reddit -sivustolta. Päädyin Kimimasa Mayaman ottamaan valokuvaan, joka oli alun perin julkaistu European Pressphoto Agencyn sivuille (Kuva 2). Kuva oli myöhemmin julkaistu Reddit -sivustolle otsikolla ”Japanese Parliament brawls are a feast.” (Reddit 2023b).

Kuva valikoitui aiheen, henkilöhahmojen ilmeikkyyden ja kokonaisvaltaisen sommittelun perusteella. Valokuva muistuttaa Accidental Renaissance -internetmeemin aloittanutta, Ukrainan parlamentista otettua uutiskuvaa. Molemmissa kuvissa poliitikot ovat turvautuneet väkivaltaan, liike on tallentunut kuvaan ratkaisevalla hetkellä, kuvan henkilöiden kasvojen ja käsien ilmeikkyyks välittyy hyvin ja sommitelma on dynaaminen. Kuvassa on huumoria internetmeemeille tyypilliseen tapaan kuitenkin tuomatta sitä etusijalle. Valokuvan poliittinen aihe heijastelee internetmeemeissä usein käsiteltävää sisältöä.

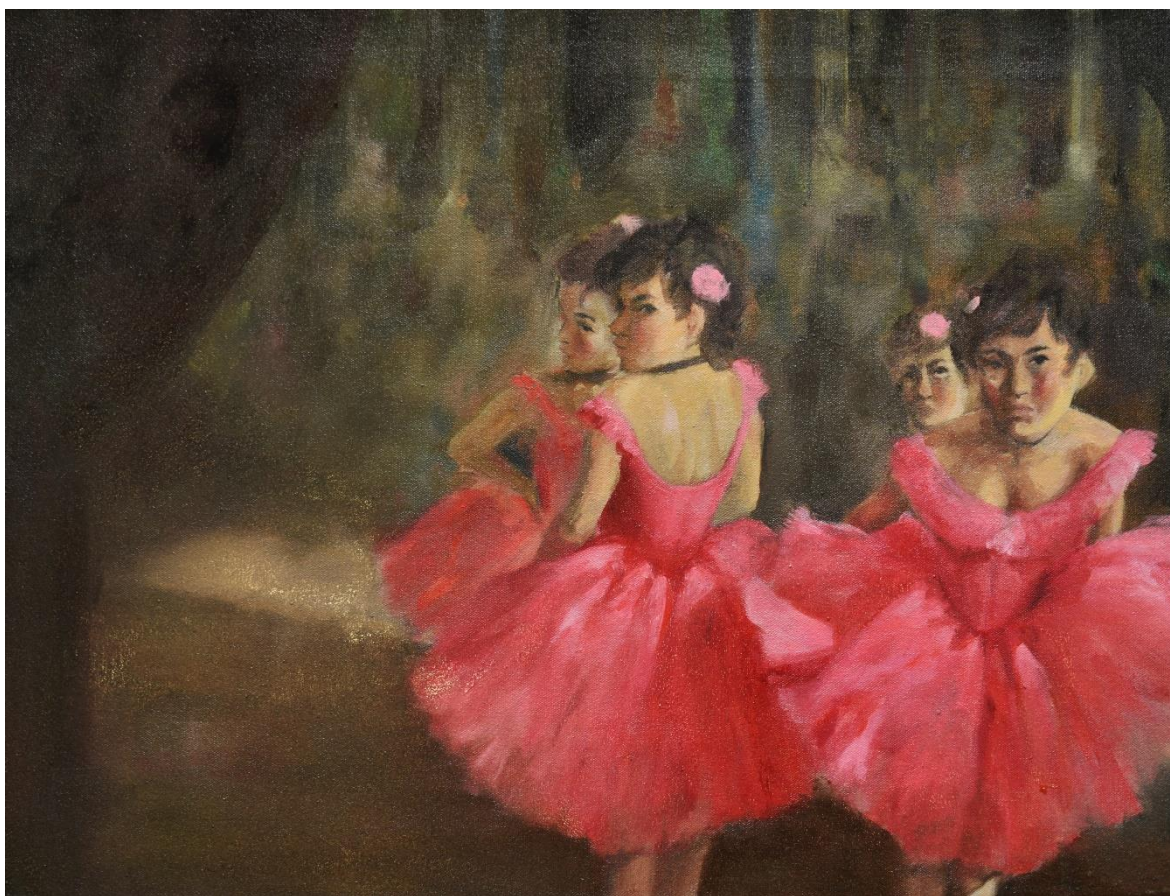
Kuva 2. Security bills passes at Japan's parliamentary committee (Mayama 2015)

Valitsin aiheekseni Accidental Renaissance -internetmeemin, koska olen kiinnostunut taiteen historian käyttämisestä omassa taiteessani. Huumori on tärkeä osa elämäni ja taiteilijuuttani, joten halusin tuoda sitä esille teoksessani. Accidental Renaissance -internetmeemi käyttää maalaustaiteen historiaa huumorin välittäjänä ja toisaalta, se käyttää nykyajan valokuvia historiallisen taiteen välittäjinä. Accidental Renaissance -internetmeemien arvostamiseen tarvitaan taiteen tyylien ja aikakausien ymmärrystä, mutta myös

huumorintajua ja usein senhetkisen poliittisen ilmapiirin ymmärrystä. Kuvat, joita julkaistaan Accidental Renaissance -nimikkeellä eivät aina osu kuvauksen mukaisesti, mikä tekee hyvien esimerkkien etsimisestä sitäkin kiinnostavampaa.

4.1.1 Maalaustaiteen historian vandalisointi omassa taiteessani

Olen käsitellyt taidehistoriaa aikaisemmin taiteessani. Esimerkiksi teokseni Pienet tanssijat (Kuva 3) on osa sarjaa, jossa käsittelen tunnettuja edesmenneitä taidemaalareita kriittisestä näkökulmasta. Pienet tanssijat -teoksen tarkoitus on tehdä uudelleen Edgar Degasin kuuluisa teos Dancers in Pink keskittyen siinä kuvattujen tyttöjen asemaan sen aikaisessa yhteiskunnassa ja Degasiin verrattuna. Olen kiinnostunut tuomaan esille omaa näkökulmaani taiteen historiaa kohtaan ja käyttämään historiallista kuvastoa omien tarkoituksiperieni esilletuomiseen taiteessani.

Kuva 3. Pienet tanssijat, öljymaalauk, Noora Lindeman

Opinnäytetyön taiteellisessa produktiossani on vahvoja vaikutteita erityisesti barokin aikakauden maalaustaiteesta. Valitsin barokin aikakauden teokseni inspiraation lähteeksi, koska valitsemani kuvan asetelma muistuttaa barokin aikaisista maalauksista. Erityisesti

barokin aikakauden tyyli tulee valokuvassa esiin liikkeen kuvaamisen ja dramaattisen asetelman kautta. Myös muut taiteen historian aikakaudet ja eri taiteilijat renessanssista tähän päivään saakka vaikuttivat teokseeni.

4.1.2 Maalaustaiteen historian vandalisointi nykytaiteessa

Amerikkalaisen nykytaiteilijan David Klamenin Mark Moore galleriassa esillä olleessa näyttelyssä ”Meta-paintings and Remixes” Klamen hyödyntää taidehistoriallista kuvastoa. Hänen maalauksissaan esiintyy museoista ja taiteen historian kirjoista tuotua aineistoa. Klamen kuvaa tunnettujen taiteilijoiden töitä maalauksissaan vääristyneenä ja epäsuorasta perspektiivistä. (Osberg 2014.) Klamen käyttää maalaustaiteen historiaa hyväkseen, mitä voisi verrata taidevandalismiin.

Jotkut taiteilijat kokevat tarpeen laajentaa taidehistoriaa edistämällä taidetta, ja toiset eivät huomioi taidehistoriaa lainkaan. Klamen käyttää taiteen historiaa ja välineellistää sen omiin tarkoituksiinsa. (Osberg 2014.) Käytän taidehistorian moninaista ja laajaa kuvastoa ja kontekstia hyväkseni teoksessani. Jotta teokseni tarkoitus välittyy tarkoitetulla tavalla katsojalle, tulee hänellä olla entuudestaan tietämystä taiteen historiasta.

Ymmärtääkseen Suomalaisen taiteilijan Juhana Moisanderin mediateoksen *Ethology of a Man* visuaalisia valintoja, tulee katsojan tietää miltä eurooppalainen barokkimaalaustaide näyttää. (Kokkonen 2019.) Ihmiset on kuvattu mustaa taustaa vasten, mikä tuo esille valon ja liikkeen. Moisander käsittelee ryhmän ja yksilön välistä suhdetta dynaamisissa asetelmissaan. Moisanderin teoksessa aikakaudet menevät päällekkäin: *Ethology of a Man* esittää ihmisten ryhmäkäyttäytymisen toistuvan aikakaudesta toiseen. Ihmiskeskeinen tema ja esitystapa ovat omassa taiteessani tärkeitä. Ihmisen perimmäinen luonne, joka toistuu ajan kulusta huolimatta, on otettu huomioon teoksessani. Barokin maalaustaiteesta lainattu tapa kuvata ihmisiä, valoa ja liikettä ovat läsnä niin Moisanderin teoksessa kuin omassa teoksessani.

4.2 Toteutuksen ensimmäiset vaiheet

Päätin toteuttaa teoksen öljyvärimaaleilla kangaspohjalle, sillä koin sen sopivan aiheen puitteisiin. Toteutuksen ensimmäisessä vaiheessa tuli valmistaa öljyvärimaalaukselle sopiva maalaus pohja. Maalaus pohjaan hyödynsin lahjoitettuja kiilapuita. Lyhensin kiilapuut ja muotoilin uudelleen niiden liitoskohdat päällekkäisliitoksiksi, jotka kiinnitin naulaamalla (Kuva 4). Aikaisille kiilapuille tyypillinen kiinnitys oli kiinteä kiinnitys, joista yksi esimerkki on päällekkäisliitos (Buckley 2007).

Kuva 4. Päällekkäisliitos

Kankaan pohjustamisessa käytin ensimmäiseksi jänisliimaa. 1500-Luvun puolivälissä kangaspohjien yleistyessä käytettiin niiden pohjustamiseen jänisliimaa, jonka päälle laitettiin vaalea tai väritön pohjuste. Kankaan eristävän jänisliiman jälkeen tein liitupohjan. Raffaello Sanzio käytti maalaustensa pohjustamiseen jänisliiman ja liidun sekoitusta, jossa joskus oli mukana myös pigmenttejä (Artenet a). Lisäsin pohjusteeseen hieman keltaista ja valkoista väriä.

Pohjusteen kuivuessa nopeasti maalaus pohja vääntyi ja pohjusteen pinta alkoi halkeilemaan (Kuva 5). Pohjusteen halkeilu voi johtua käytettyjen materiaalien viallisuudesta tai sopimattomista työtavoista. Päätin jatkaa pohjan työstämistä halkeilusta huolimatta. Maalaus pohja ei ollut kuivunut tarpeeksi kauan vaakatasossa, vaan olin asettanut sen seinää vasten kuivumaan. Tällöin maalaus pohja vääntyi eikä suoristunut enää käsittelyn jälkeen.

Kuva 5. Halkeilua pohjusteessa

Jotta maalauspohjalle voisi maalata, tuli sen halkeilut korjata. Pohjusteen korjaukseen käytin korjausohjetta, joka hyödyntää dammarhartsia, mehiläisvahaa ja tärpättiä. Valmis seos kovettui nopeasti lämpötilan laskiessa, minkä vuoksi sitä piti lämmittää tietyin aikavälein. (Kuva 6).

Kuva 6. Dammarhartsia, mehiläisvahaa ja tärpähtiä

Dammarhartsin, mehiläisvahan ja tärpätin sekoite kuumennettiin 76°C ja levitettiin maalaus-pohjalle vain halkeamien päälle. Seos tasoitettiin halkeamien päälle kuumennetulla paletti-veitsellä. Halkeamien kohdalle levitettiin vehnäjauhon ja veden sekoitusta sekä eri paksui-sia paperin paloja (Kuva 7). Jauhoseoksen kuivuttua jatkettiin dammarhartsin ja mehiläis-vahan sekoituksen levittämistä kankaan kääntöpuolelle. Seos tasoitettiin lämmitetyllä sili-tysraudalla voipaperin lävitse. Lopuksi paperit ja vehnäjauhoseos liuotettiin varovasti kan-kaan pinnalta pois veden avulla.

Kuva 7. Paikkaukset

Pohjusteen paikkauksen lopputulos on karkea ja pinnasta silmin havaittavasti kohollaan, kuten näkyy kuvassa 8. Paikkaukset pitävät, eikä pohjuste enää irtoile käsittelyn jälkeen kankaasta. Kokemattomuus korjaustekniikan kanssa antoi tyydyttävän lopputuloksen, joka korjasi viat, mutta jäi esitystavaltaan puutteelliseksi.

Kuva 8. Valmis paikkaus

Vaihdoin pohjusteen vaalean värin tummempaan maaväriin. Mestica eli pohjustusmaali on värillinen kerros, joka koostuu rasvasta ja esimerkiksi savesta (Artenet b). Tein oman pohjustusmaalini sekoittamalla pellavaöljyä ja umbraa. Sekoitin pohjustusmaalin pellavaöljystä ja maaväristä paksuksi tahnaksi, jonka levitin maalaus pohjan pintaan palettiveitsellä. Pohjustusmaalin levityksen lopputulos oli kiiltävä tumma pohja, joka tasoitti hieman paikkausten rosoisuutta. (Kuva 9.) Tumma kiiltävä pohja heijastaa katsojaa ja ikään kuin kehystää katsojan sisäänsä. Tumma ja heijastava pohja tuo mieleen sen, että katsoja voi olla itse osa Accidental Renaissance -internetmeemiä. Internetmeemit ovat luonteeltaan osallistavia ja helposti muokattavissa lähes kenen tahansa tarpeisiin.

Kuva 9. Valmis pohjustus

Käytin maalauksen ensimmäisessä maalausvaiheessa hyväkseni projisointia. On näyttöä, että taiteilijat kuten Rembrandt ja Canaletto käyttivät Camera obscuraa apukeinona maalauksissaan. Valokuvaus syntyi Camera obscuran pohjalta. (History of Science Museum.) Projisointi ei ole suoraan verrattavissa Camera obscuraan, sillä Camera obscura kuvaa

samalla hetkellä näkyvää visuaalista tilaa. Projisointi toi valokuvan yhdeksän vuotta tulevaisuuteen ja samaan tilaan maalauspohjan kanssa. Hetkellisen tapahtuman valokuvaaminen, kuvan tallentaminen ja projisointi maalauspohjalle on täysin nykyaikainen käytäntö, mutta ilman Camera obscuraa se ei olisi ollut mahdollista lainkaan.

Luonnostelin maalauksen ensimmäisen kerroksen valkoisen lyijyn korvaavalla öljymaalilla. Seuraava maalikerros keskittyi varjoihin, jotka toin esiin mustalla öljyvärillä. Varjojen ja valon merkitsemisen jälkeen keskityin värialueisiin. (Kuva 10.) Toin vastaväreillä esiin muut alueet, mutta maalasin ihon suoraan korvaavan lyijynvalkoisen, keltaokran ja luumustan sekoituksella. Käytin maalauksessani rajattua väripalettia, jonka inspiraatio oli barokin maalaustaiteessa. Yhdistin rajatun väripaletin käyttöön renessanssin aikaista tapaa maalata hitaammin kerros kerrallaan.

Kuva 10. Ensimmäiset kerrokset

4.2.1 Yhteiskuntaluokan luoman perinteen rikkominen

Pystyin vapaasti tekemään omat valintani maalauksen suhteen toisin kuin varhaisrenessanssin taiteilijat, sillä maalaustaide varhaisrenessanssin aikaan perustui tilaustöihin. Maalari toteutti teoksen tai valvoi sen toteuttamista, ja taiteen mesenaatti eli tilaaja ja maksaja tilasi teoksen ja rahoitti sen toteuttamisen (Baxandall 1978). Yksilöllisyyden noustessa

tärkeämmäksi renessanssin myötä muotokuvataide yleistyi. Taiteen mesenaatit halusivat edukkaita muotokuvia itsestään. (Miettinen 2016.) Taiteen tilaajien toiveet vaikuttivat taiteen lopputulokseen merkittäväällä tavalla. Moni taidehistoriasta nykypäivään säilynyt taideteos kuvaa ylevästi vaikutusvaltaisia mieshahmoja, jotka useimmiten olivat taiteen tilaajia itse. Taide palveli aikansa johtavan yhteiskuntaluokan ideologioita (Berger 1972, 86).

Yhdeksi aikamme johtavaksi yhteiskuntaluokaksi voisimme lukea poliitikot. Poliitikot ovat vaikutusvaltaisia. Julkisuuden henkilöinä poliitikoilla on valtaa vaikuttaa muihin, ja monesti heillä on myös päätäntävaltaa. Poliitikoilla on myös varallisuuteen perustuvaa valtaa. Kansanedustajien palkkio on vuonna 2023 Suomessa 7 137 €, joka on selkeästi korkeampi kuin palkka- ja palkkiotulojen mediaani 3 822 € (Eduskunta; Tilastokeskus). Monet historialliset maalaukset toivat esille sitä, mitä rahalla voi saada (Berger 1972, 90). Valokuvassa, johon teokseni perustuu, näkyy poliitikoilla rannekelloja ja pukuja, jotka symboloivat heidän rahallista omaisuuttaan ja valta-asemaansa.

Kimimasa Mayaman ottama kuva on luonteeltaan journalistinen ja todellisuuteen vahvasti viittaava. Kuvaa ei ole lavastettu, mikä toimii eri tavalla, kuin historialliset muotokuvamaalaukset. Muotokuvamaalaukset olivat pitkälle suunniteltuja ja tilaajien toiveiden muovaamia. Journalistisen valokuvan on perustuttava todenmukaisuuteen. Kuvassa esiintyvillä poliitikoilla ei ollut päätäntävaltaa siitä, miten heidät kuvataan. Väkivaltaan turvautuminen, sen aiheuttama liike ja ilmeet ovat tallentuneet valokuvaan ja teokseeni ilman heidän päätöstään.

4.2.2 Sukupuolen luoman vaikutelman rikkominen

Yhä nykypäivänäkin ensimmäiset nimet, jotka tulevat taidemaalauksen historiasta mieleen lukeutuvat yleensä niin kutsuttujen ”mestareiden” joukkoon, ja useimmiten ovat kaikki miehiä. Vaikka historia osoittaa, että taiteen saralla oli monenlaisia muitakin toimijoita, nousevat samat nimet ensimmäisenä pinnalle.

Artemisia Gentileschi oli merkittävä barokin aikainen taiteilija. Gentileschin tulkinta historiallisista hahmoista eroaa paljon muiden aikalaistensa tulkinnoista, mikä näkyy esimerkiksi hänen ensimmäisessä tunnetussa maalauksessaan *Susanna and the elders*. Verrattuna Tintoretton maalaukseen *Susanna and the Elders*, Gentileschin maalauksessa Susannan reaktio on keskiössä hänen kehollisuutensa sijaan. (Ramirez 2021.) Gentileschi kuvasi naishahmot aikalaisistaan eroavalla tavalla, ja käänsi naisten kuvaamisen perinteen taiteessa pääläelleen. Toimiminen naisena taiteen kentällä ja 1600-luvun yhteiskunnassa vaikutti varmasti hänen taiteensa sisältöön. Artemisia Gentileschi ja muut hänen aikalaisensa elivät hyvin erilaisessa yhteiskunnassa kuin nykyajan ihmiset. Naisten osa taiteen kentällä

on muuttunut paljon 1600-luvun jälkeen, mutta sukupuolen vaikutus on edelleen havaittavissa.

Nykyajan Suomessa naisten osuus taiteilijakunnassa on lisääntynyt. Esimerkiksi vuonna 2010 kuvataide oli selvästi naisvaltainen ala. (Roiha ym. 2015, 5–15.) Naisten tulotaso tai asema ei ole kuitenkaan parantunut taiteilija-ammateissa alojen naisistumisesta huolimatta (Roiha ym. 2015, 32). Taiteeseen ja taiteen tekemiseen liitetään yhä monenlaisia sisäänrakennettuja ja sukupuolittuneita käsityksiä. Taiteen kentällä on tapana pitää maskuliinisia kykyjä ja taitoja arvokkaampina kuin feminiinisiä kykyjä ja taitoja silloinkin, kun suurin osa taiteen alojen toimijoista on naisia. (Roiha ym. 2015, 10.)

Vaikka maskuliinisia taitoja arvostetaan edelleen enemmän taiteen kentällä ja taiteen historia luetaan miesvaltaisesta näkökulmasta, on taiteessa monia tarpeellisia feminiinisiä kykyjä ja taitoja, ja taiteen tekijöiden monimuotoisuus rikastuttaa taidetta. Maalaustaiteen historia kuuluu kaikille sukupuolesta ja yhteiskuntaluokasta riippumatta. Taiteen vandalisoinnilla voidaan ottaa maalaustaiteen historiaa takaisin tai esiin aivan uudella tavalla ja välineellistää tutun ja arvostetun historiallisen kuvaston omia tarkoituksia ajaen ja uusia merkityksiä luoden. Historiallisen kuvaston käyttö nykytaiteessa voi välineellistää sen kaikkien käyttöön, mikä on edelleen tarpeellista.

Sukupuoli ja yhteiskuntaluokka ovat vaikuttaneet taiteen tekemiseen niin historiassa kuin nykypäivänäkin. Taiteella ja internetmeemeillä voidaan nostaa esiin yhteiskunnallisesti merkittäviä aiheita ja haastaa katsojia ajattelemaan. Taidehistorian vandalisoiminen on tarpeellista ja sitä voidaan käyttää monella eri tavalla. Ajattomat ja ajankohtaiset aiheet voi käsitellä huumorin ja taiteen kautta. Taiteen historiaa voi välineellistää uusiin käyttötarkoituksiin ja merkityksiin internetmeemeissä ja nykytaiteessa.

4.3 Viimeistely ja ripustus

Ripustuksessa hyödynsin seinään ja maalaukseen kiinnitettäviä silmukka- ja koukkuruuveja. Silmukka- ja koukkuruuvien avulla maalauksen vääntynyt profiili saatiin asetettua seinään suoraan. Lopputuloksena maalaus ikään kuin leijuu irrallisena seinästä (Kuva 11). Vääntymistä olisi voinut estää tai korjata jälkikäteen erilaisin keinoin. Päädyin kuitenkin käyttämään silmukka- ja koukkuruuveja ripustuksessa.

Toin nimen tärkeäksi osaksi teosta nimikyltin avulla. Tekstin ja kuvan yhdistäminen saumattomaksi kokonaisuudeksi viittaa internetmeemien eri medioita yhdistävään muotoon. Internetmeemeissä usein yhdistetään tekstiä ja kuvia (Piata 2020). Nimikyltti simuloi kullattua kehyksen reunaa, mikä viittaa Jan van Eyckin teokseen Portrait of a Man (Kuva 12). Jan van Eyck on maalannut kullattujen kehysten päälle luoden illuusion kaiverretusta tekstistä (Jones 2002).

Kuva 12. Portrait of a Man (The National Gallery)

Nimikyltin fontti on peräisin Reddit -sivustolta. Kimimasa Mayaman ottama kuva on julkaistu Reddit -sivustolle otsikolla "Japanese Parliament brawls are a feast.". Reddit -sivustolla otsikko sijoittuu kuvan yläpuolelle. (Reddit 2023b.) Otin Reddit -julkaisun otsikosta ja fontista mallia nimikylttiin. Toisin kuin Reddit -sivustolla, teoksen nimikyltti ripustettiin maalauksen

alapuolelle (Kuva 13). Teoksen kuvallinen osuus nousee tärkeämmäksi ripustusasetelussa, kun lukujärjestys alkaa ylhäältä.

Kuva 13. Japanin parlamentin tappelut on herkkua, 130 cm x 100 cm, öljyvärimaalaus, 2024, Noora Lindeman

5 Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä käsittelin maalaustaiteen historian hyödyntämistä nykyaikaisessa, internetmeemien ja taiteen suhdetta ja maalaustaiteen perinteen rikkomista Accidental Renaissance -internetmeemin kautta. Opinnäytetyön taiteellisessa produktiossa toin aiheeni ilmi maalaamalla taidehistoriasta inspiroituneella tyyllillä ja taidehistoriallisia tekniikoita hyödyntäen. Toteutin opinnäytetyöni taiteellisen produktion hitaalla maalaustyyllillä, joka on kontrastissa nopeaan internetmeemikulttuuriin. Internetmeemien monistaminen on oleellinen osa niiden käyttöä, ja teoksen luominen niiden pohjalta sopii luontevasti niiden kanssa yhteen. Teos yhdistää internetmeemien tavoin tekstiä ja kuvamateriaalia, kuitenkin käyttäen internetin sijaan maalauksen keinoja.

Taiteellinen produktio oli luonnollista jatkumoa aikaisemmalle taiteelliselle työskentelylleni. Teoksen toteuttaminen laajensi omaa osaamistani taiteilijana ja ymmärrystäni käsitelystä aiheesta. Opinnäytetyön aihe oli samankaltainen aikaisempien teosteni kanssa, mutta ei toistanut mitään jo käsittelemääni, vaan tarjosi uusia näkökulmia eri mittakaavassa. Öljyvärimaalien käyttö sopi aiheen kanssa yhteen ja oli omaan taiteelliseen työskentelyyni luonnollisesti liitettävää. Teos yhdisti myös muiden taiteilijoiden jo käsittelemiä aiheita ja tarkasteli niitä uudesta näkökulmasta. Maalaus vandalisoi maalaustaiteen historiaa internetmeemin kautta eli käytti hyväkseen maalaustaiteen historian moninaista kuvastoa ja internetmeemin huumoria esittäessään omia merkityksiään.

Teoksen teknisesti haastavat vaiheet veivät paljon aikaa sen toteutuksesta. Maalauspuolelta asetamat haasteet olisi voinut välttää huolellisemmalla työskentelyllä sekä kokeilemalla käyttämiäni tekniikoita etukäteen. Myös huolellisella ajankäytön suunnittelulla olisi voinut välttää monet produktiossa esiin tulleet ongelmat. Vastaisuudessa uskon voivani hyödyntää oppimiani tietoja ja taitoja. Tulen käsittelemään aiheita, jotka ovat samankaltaisia tässä opinnäytetyössä esitetyn aiheen kanssa. Toteutettu teos on osa taiteellista työskentelyäni, joka tulee luonnollisesti jatkumaan opinnäytetyön jälkeen. Sain opinnäytetyön taiteellisen produktion myötä varmistusta tyylini ja taiteilijuuteni suhteen.

Lähteet

- Ables, K. 2021. Many Trump-era photos look like dramatic old paintings. That's no 'accident'. The Washington Post. Viitattu 19.11.2023. Saatavissa https://www.washingtonpost.com/entertainment/accidental-renaissance-redit-images/2021/01/13/c4aa48f8-53c8-11eb-a931-5b162d0d033d_story.html
- Artenet a. Raphael's technique – the stages of making a painting. Viitattu 2.4.2024. Saatavissa <https://artenet.it/en/raphaels-technique/>
- Artenet b. The mestica. Viitattu 30.3.2024. Saatavissa <https://artenet.it/en/mestica/>
- Baxandall, M. 1978. Painting and experience in fifteenth century Italy. Oxford: Oxford University Press.
- Beaumont-Thomas, B. 2014. Accidental Renaissance: the photos that look like Italian paintings. The Guardian. Viitattu 12.11.2023. Saatavissa <https://www.theguardian.com/artanddesign/2014/aug/06/accidental-renaissance-photojournalism-italian-painting-ukraine-frank-lampard>
- Berger, J. 1972. Ways of Seeing. Lontoo: The British Broadcasting Corporation ja Penguin Books.
- Buckley, B. 2007. Stretchers and strainers. Conservation wiki. Viitattu 23.3.2024. Saatavissa https://www.conservation-wiki.com/wiki/Stretchers_and_Strainers
- Bucknell, A. 2017. What Memes Owe to Art History. Artsy. Viitattu 20.1.2024. Saatavissa <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-memes-owe-art-history>
- Dawkins, R. 2016. The Selfish Gene 30th Anniversary edition. Oxford Landmark Science. Oxford: Oxford University Press.
- Eduskunta. Kansanedustajien palkkiot ja kulukorvaukset. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/palkkiot-ja-kulukorvaukset/Sivut/default.aspx>
- Ferrucci, J. 2020. The Picture Frame – a Window on the Art World. Making History. Arte. Video. Viitattu 31.3.2024. Saatavissa <https://www.arte.tv/en/videos/094484-015-A/making-history/>
- Green, J. 2018. A Renaissance painting? Nah! The Outline World Dispatch –podcast 6.2018. Spotify. Viitattu 16.11.2023. Saatavissa <https://open.spotify.com/episode/45opm1dIVsRr0xxUNX8L0C?si=59bf98768e2c49bb>

Harvey, J. 2014. Tviitti. 5.8.2014. Viitattu 12.11.2023. Saatavissa <https://web.archive.org/web/20140807141057/https://twitter.com/jamesharveytm/status/496898613252227072>

Hirvonen, T. 2019. Viihdettä vai aivopesua? Meemit vaikuttavat ajatuksiisi, etkä välttämättä edes huomaa sitä. Yle. Viitattu 31.3.2024. Saatavissa <https://yle.fi/a/3-10941826>

History of Science Museum. Camera obscura. Viitattu 30.3.2024. Saatavissa <https://www.hsm.ox.ac.uk/camera-obscura>

Jones, S. 2002. Jan van Eyck (ca. 1390–1441). Heilbrunn timeline of art history. The Met Museum. Viitattu 2.4.2024. Saatavissa https://www.metmuseum.org/toah/hd/eyck/hd_eyck.htm

Jyväskylän yliopiston Koppa a. Barokin hovitaide. Viitattu 30.3.2024. Saatavissa <https://koppa.jyu.fi/avoimet/taiku/taidehistorian-aikajana/barokki/barokin%20hovitaide>

Jyväskylän yliopiston Koppa b. Renessanssin humanismista. Viitattu 19.11.2023. Saatavissa https://koppa.jyu.fi/avoimet/taiku/kirjallisuuden_aikajana/renessanssi/humanismi-ja-uskonpuhdistus

Ketonen, P. 2023. Filttereilläkin voi käydä yhteiskunnallista keskustelua –v meemitaiteilijat kertovat, milloin meemi muuttuu taiteeksi. Yle. Viitattu 25.3.2024. Saatavissa <https://yle.fi/a/74-20012490>

Kokkonen, L. 2019. Taiteilijahaastattelu: Juhana Moisander. EMMA – Espoon modernin taiteen museo. Viitattu 24.3.2024. Saatavissa <https://emmamuseum.fi/taiteilija-juhana-moisander-haastattelussa/>

Lajura, M. 2014. Facebook -julkaisu. 2.8.2018. Viitattu 12.11.2023. Saatavissa <https://web.archive.org/web/20170803234259/https://www.facebook.com/PULSION.AV/posts/920386901308714>

Mayama, K. 2015. Security bills passes at parliamentary committees. EPA.

Miettinen, J. 2016. Tila, kuva, aatteet. Viitattu 23.12.2023. Saatavissa <https://disco.teak.fi/tila/7-1400-ja-1500-luvut-renessanssi/>

Nieminen, I. 2018. Taidemeemeistä on kasvanut maailmanlaajuinen ilmiö, ja nyt niihin ovat rakastuneet myös omanlaisesta huumoristaan tunnetut suomalaiset. Helsingin Sanomat. Viitattu 20.1.2024. Saatavissa <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005780762.html>

Niininen, L. 2023. "Meemit on ihmisiltä ihmisille" – Instagramissa toimivien meemitilien ylläpitäjien käsityksiä yhteiskunnallisista meemeistä vaikuttamaan pyrkivänä viestintänä. Jyväskylän yliopiston Kielen- ja viestintätieteiden laitos. Viestinnän maisteritutkielma. Viitattu 20.1.2024. Saatavissa

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/87667/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-202306133735.pdf>

Osberg, A. 2014. Recontextualizing Pieces of Art History and Scraps of Everyday Life. Richard Gray Gallery. Viitattu 21.1.2024. Saatavissa

<https://www.richardgraygallery.com/attachment/en/5761760584184e24248b4568/Press/5761762384184e24248b58d0>

Piata, A. 2020. Stylistic humor across modalities: The case of Classical Art Memes. Internet Pragmatics 3(3). University of Neuchâtel. John Benjamins Publishing Company. Viitattu 20.1.2024. Saatavissa

https://www.researchgate.net/publication/334149386_Stylistic_humor_across_modalities_The_case_of_Classical_Art_Memes

Pietilä, J. 2017. Pyhäinhäväistys vai hauskaa huumoria? Nuoret "vandalisoivat" klassikkoteoksia ja tulivat samalla oppineeksi taidehistoriaa. Yle. Viitattu 25.3.2024. Saatavissa <https://yle.fi/a/3-9932065>

Ramirez, M. 2021. The Undergraduate Historical Journal at UC Merced. Artemisia Gentileschi from Baroque to Neo-Baroque: Reimagining Female Biblical Figures and the Female Gaze. Viitattu 18.3.2024. Saatavissa

https://www.researchgate.net/publication/356955318_Artemisia_Gentileschi_from_Baroque_to_Neo-Baroque_Reimagining_Female_Biblical_Figures_and_the_Female_Gaze

Roiha, T., Rautiainen, P. & Rensujeff, K. 2015. Taiteilijan asema ja sukupuoli. Cuporen verkkojulkaisuja 31. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cupore.

Sebode, I. Varsity. 2021. So what is an 'accidental Renaissance'? Viitattu 11.11.2023. Saatavissa <https://www.varsity.co.uk/arts/21742>

Sully, D. 2014. Tviitti. 6.8.2014. Viitattu 18.11.2023. Saatavissa https://twitter.com/dan_sully/status/496972872766988288

The National Gallery. Portrait of a Man. Viitattu 2.4.2024. Saatavissa

<https://www.nationalgallery.org.uk/paintings/jan-van-eyck-portrait-of-a-man-self-portrait>

Tilastokeskus. Palkka- ja palkkiotulojen mediaani 3 822 euroa kesäkuussa 2023. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa https://www.stat.fi/tup/kokeelliset-tilastot/tulorekisterin_palkat_ja_palkkiot/2023-08-04/index.html

Vincelot, N. 2019. Vapaa viiva – tuhon ja vandalismin elementti kuvataiteessa.

Opinnäytetyö. Viitattu 26.3.2024. Saatavissa

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/227150/VapaaViiva%202019.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Reddit. 2015. Viitattu 18.11.2023. Saatavissa

<https://web.archive.org/web/20150623062613/https://www.reddit.com/r/AccidentalRenaissance/>

Reddit. 2023a. Viitattu 18.11.2023. Saatavissa

<https://web.archive.org/web/20230106164421/https://www.reddit.com/r/AccidentalRenaissance/>

Reddit. 2023b. Viitattu 2.4.2024. Saatavissa

https://www.reddit.com/r/AccidentalRenaissance/comments/17t5ok0/japanese_parliament_brawls_are_a_feast/?rdt=33196

Wessman, K. 2017. "Ne ei vaan tajuu." Internetmeemit, kieli ja ryhmäidentiteetti.

Kieliverkosto. Viitattu 20.1.2024. Saatavissa <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2017/ne-ei-vaan-tajuu-internetmeemit-kieli-ja-ryhmaidentiteetti>